

ՇԱՀԻԿ

ԿՃՈՂՆԵՐՈՒ ԵՒ ԾԱՂՐՈՂՆԵՐՈՒ ՕՌԿԱՆ

ԱԶԳ. ԵՐԳԻԾԱԲԱՆԱԿԱՆ-ՍԱՏԻՐԱԿԱՆ
Ծ Ա Ղ Ր Ա Թ Ե Ր Թ

Որ ամեն բան կը մեկնացնէ, չլսածը կը պատմէ, չեղածը կը նկարագրէ,
միտք կ'երեւակայէ, կը ձողկէ եւ . . . ցարուստիկի:
Այս ամենը կը հաւաքէ, կը դասաւորէ, կը խմբագրէ
ԳՐԻԳՈՐ ԹՈՐՈՍԵԱՆ (Բ. ԼՈՌԻԹԻԵԱՆ)

«ԿԱՎՈՐՈՇ» — «ԾԱՂԻԿ» ԵՂԲԱՅՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

— ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ —

Ամէն մարդ զիտ կուտայ մեզ թէ՛ Կավոռ Եւ Ծաղիկ զիտ չես տուի կը նշին:

— Մենք Կավոռ Եւ Ծաղիկ Եւ չենք կրնար զատիլ, կ'ըսեն, բայց զիտ չենք տուի մէջ մը անձնագրէ, որպէս զի երկուքն մէկանց բաժանորդ գրուիմք:

Մեր բարձրագոյն աշխարհային փափուկ խնդիրը նկատուողն էր Կավոռ Եւ Ծաղիկ միասին, սարեկան, Պոլսոյ համար 80, վեցամեայ՝ 45 դրու: Կավոռ Եւ Ծաղիկ՝ առանձին՝ սարեկան 45 դրու:

Կավոռ Եւ Ծաղիկ միասին, սարեկան, Գաւառի համար 100, վեցամեայ՝ 60 դրու: Կավոռ Եւ Ծաղիկ՝ առանձին՝ սարեկան 60, վեցամեայ՝ 35 դրու:

Կավոռ Եւ Ծաղիկ միասին, Արաւսահմանի համար սարեկան 25 ճր., վեցամեայ՝ 13 ճր.: Կավոռ Եւ Ծաղիկ՝ առանձին՝ սարեկան 15, վեցամեայ՝ 8 ճրու:

★ Զրի թերթ կուտանք կոր եւ զաւեւաթերթ մանաւանդ:

Բայց ամեն մարդ զիտ արդէն թէ մենք փարայի համար չենք աշխատիր, —

ո՛հ, հա՛ւ լիցի, — այլ Հա՛յ ազգին համար:

ԹԻՒ 40

10 ՓԱՐԱ

Հասցէ՝ Ղալաթիա, Գուրչուշու խան թիւ 7 27 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1908 ԵՐԿՐԻՇԱԲԹԻ ۷ زانغیک غزمسی در علیاده غلطه قورشونلی خاندہ نومرو

ԲԱՆԴԱԼՈՆՈՎ...

ՊԱՏՐԻԱՐԳ

Ա՛յս ալ պիտի իմանանք եղբեր:
Կրնայ ձեր խեղճին չերթալ, բայց աւելորդ է կարծիւս ըսել թէ այս տեւսակ բաները միշտ մեր խեղճին կ'երթան:

Եւ չէք կրնար բացալայտօրէն ուրուել թէ մենք համամիտ ենք թէ ոչ, բանդալոնաւոր պատրիարքի խնդրին:

Մեր գործը խնդալ է:

Եւ ի՞նչպէս կ'ուզէք որ չխնդանք, երբ իմանանք որ թերեւս օրին մէկը մեր պատրիարքները բանդալոնաւոր պիտի ըլլան եւ ըստօրինակ կամ Փրբաքով պիտի պտտին:

Դուք չէք խնդալ:

Բայց, այս բանին եթէ չխնդացող մը կայ, ան ալ Սամաթիայի եկեղեցական երեսփոխան Տ. Արիստակէս քն. Հիսարիւսն է:

Վստահ եմ որ Բասիմի Բինկեանցի քանանան ալ շատ դո՛ւ մնացած ըլլալու չէ այս գաղափարին:

Եթէ հին օրերը ըլլային, ապահով վարար Բինկեանցի քանանան 14 սիւնակնոց յօդուած մը կը հրատարակէր:

Բասիմին կը յանձնարարեմ որ եթէ կը փափաքի իր Ժամանակը քննելու, թո՛ղ Բինկեանցի քանանայէն յօդուած մը առնէ՝ աշխարհական պատրիարքի գաղափարին դէմ:

Ամէն պարագայի մէջ, Արիստակէս քն. Հիսարիւսն փրկուած է շաւաթ օր Մանգուսիւսէմ:

Եւ գիտէք ինչո՞ւ փրկուած է Արիստակէս Բն. Հիսարիւսն:

Որովհետեւ Ազգ. ներկայ երեսփոխան Եւ Օսմ. խորհրդարանի ապագայ անդամ Պ. Շահրիկեան Տեղ. Սրբազանի Տէրունական ազօթքի միջոցին ոտքի չէ ելեր:

Եւ յետոյ որովհետեւ — ո՛ր սրբապաշտութիւն սրբապաշտութեանց — Տիար Շահրիկեան վեղարաւոր պատրիարքի քուէ չէ տուեր:

Տիար Շահրիկեան բանդալոնով Պատրիարք կ'ուզէ-կոր:

Ինչ կրնանք առարկել:

Ամէն մարդ իր ճաշակը ունի.

Օրինակի համար, ես իշխանակն չեմ ուտեր:

Տիար Շահրիկեան ալ եկեղեցական պատրիարք չուտեր կոր:

Կրնա՞ք ստիպել որ ես անպատճառ իշխանակն չօրպասին սիրեմ, եւ Տիար Շահրիկեան անպատճառ վեղարաւոր պատրիարքէ հազ ընէ:

Մարդը եկեղեցական ըստածը չի սիրեր կոր սկզբունքով:

— Մի՛ սիրէք, ըսած չունի ձեզի: Բայց, կը փափաքի որ Պատրիարքը ինչի ձեզի պէս մարդ մը ըլլայ:

Պատրիարքութիւնը եկեղեցական պաշտօն չէ, փառք Աստուծոյ:

Արդ, ինչո՞ւ Տիար Շահրիկեան Կ. Պոլսոյ Պատրիարք չանուանուի:

Ինչո՞ւ Գրիգոր Զօհրապ Պատրիարք չըլլայ. մենք Կաթողիկոս իսկ պիտի առաջարկէինք ընել մեծանուն փաստաբանը, բայց որովհետեւ Կաթողիկոս չի կրնար ըլլալ, դո՛ւնէ մարդը Կ. Պոլսոյ Պատրիարք անուանուի:

Ինչո՞ւ համար նոյնպէս Ակնունին կամ Վահագնը չըլլան Պատրիարք:

Ռուբէն Զարդարեան քանի որ չաջողեցաւ իրարեւորել երեսփոխան անուանուի, թո՛ղ դո՛ւնէ Պոլսոյ պատրիարք ըլլայ եւ միւթարուի:

Եթէ Պոլսոյ Հայոց պատրիարքը աշխարհական մը ըլլայ, կ'երեւակայէք այն ատեն բոլոր այն առաւելութիւնները զոր պիտի ունենանք:

Այն ատեն Հայոց Պոլսոյ պատրիարքը պիտի կրնայ Փրբաքով եւ ըստօրինակով պտտիլ:

Պիտի կրնայ տարին քանի մը անգամներ պարահանդէս սարքել:

Եթէ ազգին գործերը՝ չկարենայ աղէկ վարել, հարկաւ պիտի կրնայ տանները յաջողապէս վարել:

Աշխարհական պատրիարք մը պիտի կրնայ անշուշտ ամուսնանալ եւ ո՛րչափ շատ զաւակներ չինէ, նո՛յն չափ ալ բարի օրինակ տուած պիտի ըլլայ մեզի, որպէս զի մենք ալ իրեն հետեւինք:

Երբ կուտիլ հարկ ըլլայ, իր եկե-

ղեցական սքեմը արգելք չպիտի ըլլայ իրեն ծեծկուղի մէջ մտնելուն եւ ծեծելու կամ ծեծ ուտելուն:

Աշխարհական պատրիարքի մը առաւելութիւններէն մէկն ալ այն պիտի ըլլայ որ սիրոյ եւ ամուսնական ջաւերը լաւ մը պիտի հասկնայ եւ անոր համեմատ պիտի լուսաբանէ իջմիածնի կաթողիկոսը:

Այն ատեն մեր պարոն պատրիարքը ետ չպիտի կենայ ու եւ հանդէսէ:

Սառա-Պէռնաուի ներկայացումներուն պէնտուա մը պիտի վարձէ հարկաւ:

Սօսիքի միջոցաւ audition-ներէն ո՛չ մէկը պիտի փախցնէ անշուշտ:

Բերայի բոլոր ջոջ երեկոյթներուն պիտի երթայ, եւ Միացեալ պարահանդէսներուն մէջ գօթիցօնի պիտի նախագահէ:

Ամէն անգամ երեսը տեսնելուս ձեռքը պահելու ստիպուած չպիտի ըլլանք՝ խօսքի սկսելէ առաջ, անանկ դարու մը մէջ ուր մարդիկ այնչափ կը սոսկան միջոցներէ:

Մեղաւոր կրնանք փրկելու աւելի՛ առիթ եւ միջոց պիտի ունենայ բնականաբար եւ մեր ազգին մէջ բնաւ ինկած կին չպիտի նշմարենք:

Ահա՛ պատճառները, որոնցմէ մըդուած Տիար Շահրիկեան կը փափաքի որ Պոլսոյ Պատրիարքը աշխարհական ըլլայ:

Զեմ գիտեր թէ այս մասին իր գանտիտայութիւնը ո՛րչափ առաջ կը քշէ:

Բայց ես պիտի առաջարկէի որ մեր ապագալ պատրիարքը Տիար Շահրիկեանը ըլլայ:

Վստահ եմ որ վաղը միւս օր Իզմիրեան Ընդհանուր Հայոց Կաթողիկոս պիտի անուանուի:

Այն ատեն զարձեւալ պոլսահայերը առանց պատրիարքի պիտի մնան: Ո՛վ պէտք է ընտրել այն ատեն պատրիարք:

Տիար Շահրիկեանը՝ անտարակոյտ: Մենք մեր քուէն հիմակուց կուտանք:

ԸՆԿԵՐ ԿԵԿՕ

ՀՐԱՅԱՆԱԽՏ

Էնֆիլէնձա, տանկա, լոյլերա, հարբուխ, փորի ցաւ:

Բոլոր ասոնք գիտէինք:

Բայց հիմա նո՛ր նո՛ր ուրիշ հիւանդութիւն մը ելած է Պոլսոյ մէջ, էնֆիլէնձայէն աւելի պլշող եւ քուէրայէն աւելի սաստիկ:

Դուչակեցի՛ք արդէն:

Հրացանախտի կ'ակնարկեմ կոր:

Այսօր գրպանը չորս մէծիտ ունեցողը անմիջապէս զինավաճառի մը խանութը կը վազէ՝ ատրճանակ մը գնելու համար:

Նոյն իսկ տեսայ մարդիկ, որոնք իրենց ժամացոյցը եւ մատնին ծախեցին՝ ըրվովէր մը գնելու համար:

Եւ ասոր մէջ զինավաճառներու գրպանը լեցնելէ զատ ուրիշ հալիս մը տեսած չունիմ:

Զինավաճառները բռնապետութեան ժամանակ դրամ չէին շահեր: Եւ ի՞նչպէս կ'ուզէիք որ շահէին, երբ իրենց դրան առաջըր ոստիկաններ եւ լրտեսներ կը սպասէին:

Եւ, զարմանալի՛ն, բոլոր այս ոստիկանները եւ լրտեսները՝ զինավաճառներու դրան առջիւ պարագ պարագ նստելուն համար փարա կ'առնէին ամէն ամիս:

Մենք գիտէինք անոնց հոն սպասել եւ մարդ խնդ ըլլալու էր մշտնելու համար զինավաճառի մը խանութէն ներս:

Եւ անոնք կը սպասէին, կը սպասէին եւ միշտ...

Զինավաճառներն ալ ճանձ կ'որոսային:

Մէյ մըն ալ ազատութիւնը եկաւ:

Ոստիկանները եւ լրտեսները վերցան զինավաճառներու խանութին առջեւէն:

Այն ատեն ամէնուս մտածումը նոյնը եղաւ:

— Սա խեղճ մարդիկը մինչեւ այսօր բնաւ դրամ չհանցան, ամէն օր պարագ տեղ խանութ բացին եւ գոցեցին, սա մարդոց քիչ մը դրամ շահեցնենք, ամօթ չըլլայ:

Եւ, Արահամու կամ Դադնէօլի գաւազանին... հրաշքովը կարծէք, բոլոր քանկները պարպուեցան զինավաճառներուն խանութները:

Առաջ, ասկէ 3 1/2 ամիս առաջ, սապէս կը խօսէինք իրարու հետ:

- Տիկինը ինչպէս է:
- Շատ աղէ՛կ, քու ծը՛մբդ:
- Պաճախը կը խածնէ:
- Աս ինչ օդ:
- Շա՛տ գէշ:
- Այս գիշեր եկուր պրիչ մը դարձնենք:

— Զէ, այս գիշեր ես մատամ ժագին խօսք տուած եմ:
Այսպէս էր հին օրերում:
Իսկ հիմա...
— Բարե՛ւ:
— Պրառնինկը նայիմ:
— Իմա Պրառնինկ չէ, այլ Պոլ-տօկ:

— Մէխէրիկն մը առի որ...
— Բարեկամս Գարատաղ մը գնեց:
— Մաւղէրդ ինչպէս է:
Ահա՛ այս օրուան խօսակցու-թիւները:
Ամէն մարդ ատրճանակի խնդ է դարձեր:
Եւ մտածե՛լ որ չը՛թ մը ըլլալուն պէս՝ անցեալ օր փախող փախողի եղաւ:

Հապա ինչո՞ւ գնած էին այդ Պրառնինկները, Մաւղէրները, Գա-րատաղները, Գարապինաները, Պոլ-տօղները...

ԱԹՈՍ, ԲՈՐԹՈՍ, ԱՐԱՄԻՍ

ՎԵՇԱՊԵՏԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆԻ

ՔԵՐԱՎԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Առաջին տպագրութիւն.
Պիտի երթամ բայց չեն ձգեր կոր.

Պիտի երթայի բայց չձգեցին.
Կ'երթամ բայց ձգող չկայ.
Կ'երթայի, բայց արգելեցին.
Երթալ կ'ուզեմ. բայց, աւա՛ղ...
1908, 11 Յուլիսի օրը Վեհապետ-եան Սրբազանի այս քերականու-թիւնը սպառեցաւ:

Այն ատեն Վեհապետեան Սրբա-զան նոր քերականութիւն մը հա-նեց, ուր կը կարգանք.
Թէեւ կը ձգեն կոր հիմա, բայց նայինք ե՛րբ պիտի երթամ.—
Չերթամ նէ ինտո՛ր կ'ըլլայ:
Պոլիսը ինչպէս ձգեմ և երթամ:
Բողբոլիկն հոս նստիմ նէ ինտո՛ր կ'ըլլայ:

Կ'երթամ կոր...

Պիտի երթամ...

Եկէ՛ք չերթամ:

ՄԱՏԱԹԻԱ ԴԱՐԱԴԱՏ

ԱՆԿՈՒՏԻ ՄԸ ՊՏՈՅՏԸ

[ԲՆԱԿԱՆԱԲԱՐ ՀԵՏԻՈՏԵ]

ՊՈԼՍՈՑ ԹԱՂԱՅՐՈՒՆ ՄԷՋ

ԷՅՈՒՊ ԱՌԱՋԻՆ

XVII

Մայրաքաղաքի մէջ երկու սուր-բեր կան որոնք մէկ մէկ էյուպ ու-նին. Ս. Աստուածածին և Ս. Եղիա, թեև Պոլսոյ քաղաքապետութիւնը մէկ էյուպ միայն կը ճանչնայ:

Նախ խօսինք Եղիայի էյուպին վրայ:

Եղիայի էյուպի բնակիչները ճիշտ կ'ապրին այն վիճակին մէջ, երբ Աստ-ուած բարեհաճեցաւ ստեղծել Աղամն ու Եւան:

Ամէնքն ալ միամիտ են տառ ա-ղանի չափ և անկեղծ բոլոր...
Վերվարակազմեալներուն պէս:

Հարկը քսան տուն կայ էյուպի մէջ և ամէն մէկ տունի մէջ քսան հոգի:
Էյուպի մէջ վարժարան ալ կայ թէ՛ մանչերու և թէ՛ աղջիկներու:
Թէեւ յայտնի չէ թէ այդ երկու վար-ժարաններուն մէջ ինչ կը սովորին թաղին աշակերտները. որովհետեւ ա-մէն բանէ առաջ ինդիթ է գիտնալ թէ՛ այդ աշակերտներուն սովորեցնող վարժապետը որքան կարողութիւն ունի:

Թաղեցիկն երբէ՛ք հոգը չէ թէ՛ իր դաւաններուն դաստիարակութիւ-նը ինչ ճամբու մէջ է. ամէն բան իր բարի սովորութեան համեմատ Աստուծոյ վրայ ձգած է: Աստուած երբ այդ դաւանները մեզի տուաւ — կը տրամաբանէն էյուպցիները — բը-նականաբար անոր ամէն տեսակ հո-գերն ալ պիտի ստանձնէ:

Ամէն բան կայ հոս, նոյն իսկ պատուական հողէ ամաններ... ա-ռօրեայ գործածութեան համար, բայց երբէ՛ք ընկերականութիւն չկայ: Ո՛չ ալ երկտասարդութիւն կայ: Գրէական յանցանք է երբ էյուպի մէջ երկու երկտասարդ՝ թա-ղին գործերուն վրայ կը խորհին և քրէական յանցանքէն ա՛լ աւելի մեծ ու աննեղելի յանցանք մըն է, երբ թաղեցի մը իր դրացիին տունը կ'եր-թայ, ժամանակ անցնելու:

Այս թաղին մէջ, ինչպէս ամէն բան, արհեստն ալ իր... օրօրօցին մէջ է և օրօրօցին համար միայն կ'աշխատին: Ամբողջ Պոլսեցի երա-խաները և բոլոր բարձր ու ցած դասու արհեստները երախտապարտ են էյուպցիին ու իր շինած հողէ կերպ մը անօթներուն: Այս անօթ-ներուն բուն հայերէն բառը դեռ չի-նուած չըլլալով, կը պարտաւորուինք միայն ձեն ու տեսակը բացատրել, գաղափար մը տալու համար: Այս ա-նօթին ճիշտ նմանը, կարգ մը Բերացի կիներ յարգէ շինել կուտան, վրան գեղեցիկ կերպասի կտոր մը կ'անցը-նեն և մէկ քանի ծաղիկներով ու forstkyով դարդարելէ ետքը գը-լուխին կ'անցնեն: Իսկ կարգ մը կիներ ալ որոնք մայր են և կամ մայր ըլլալու վիճակին մէջ կը գտնուին, անոնք ալ հողէ շինել կուտան... էյուպցիներուն:

Էյուպի կիները աշխատատէր և ժիր են բառին ընդարձակ և լայն առումովը: Մինչև իրիկուն թէ կ'աշխատին և թէ կը բանքասեն, բայց, որովհետեւ այնքան ընդար-ձակ չէ սահմանը էյուպի... բան-բանքանքին՝ հետեալաբար էյուպցի կի-ները կը բանքասեն... շաղկապի և Խեթաթի շուրջ միայն: Կիները ու-նին նաև լայնածաւալ սիրտ մը և այս է պատճառը որ էյուպի մէջ կիները մինչև որ մէկ դար չապրին չեն մեռնիր: Բացառութիւն կը կաղ-մեն անոնք որ վաթսուս տարեկան կը մեռնին և իրենց... ծաղիկ հա-սակին մէջ մեռած կը համարուին: Բերայի մէջ երբ կնոջ մը հետ խօ-

սիս... կնոջ լեզու կուգայ և երբէք չբարկանար, եթէ նոյն իսկ սանկ քիչ մը վրան բաց խօսք մը ընես... չիք տեսակէն: Ասոր ճիշտ հակառակն է էյուպի մէջ, ուր կնոջ մը հետ ա-մենաամենը բանի մը վրայ խօսելու համար, նախ կեանքդ ապահովա-գրելու ես և յետոյ դրան հազնելու ես. որովհետեւ Բերացի կիներ քեզի հետ խօսած ատեն, ձեռքը միայն չիք ու նուրբ հովանար մը ունի, իսկ էյուպցիին հասակէկ... հովանոց մը:
Էյուպի օդը թմրեցուցիչ բան մը ունի իր մէջ. ասոր համար է որ շատ անգամ կը տեսնես թաղեցիներ որոնք ճամբան թէ կը քնանան և թէ կ'ե-րաղեն...

ԷՅՈՒՊ ԵՐԿՐՈՐԴ

Ճիշտ վերի էյուպին կը նմանի, շատ պղտիկ տարբերութիւններով: Միայն թէ վերի էյուպը կը կառա-վարուի Ս. Եղիայի կողմէ, իսկ վարի էյուպը Տիրամօր կողմէ:

Տրանսպին ու Գերմանացիին այն-քան անհաշտ չեն իրարու դէմ, որ-քան վարի և վերի էյուպցիները. Ե-թէ ձգես որ ասոնք իրարու հետ եր-կու վայրկեան տեսնուին, հարկերն իննսուն վատան կրնան ըլլալ որ կամ իրարու գլուխ կը պատռեն և կամ իրարու փոր կը բանան:

Այս ատելութեան պատճառը՝ շատ մը պատմաբաններու տեսակէտով աշ-խարհագրական դիրքերու ճշտումին և կամ հողային խնդիրներու կը վե-րագրուի. բայց իմ կարծիքս հա-մեմատ այնպէս համոզուած եմ որ ասոր բուն պատճառը... հողէ ա-նօթներու մօնօրօի խնդիրն է:

Ճիշդ միւս էյուպցիներուն պէս, այս թաղեցիներն ալ աշխարհէն քա-շած են իրենց ձեռքերը: Իրենց կեանքէն յուսահատած են բոլորովին և եթէ չեմ սխալիք զղջացած են ի-րենց կեանքէն: Եթէ կարելի ըլլար բողբոջազիր կը զրկէին Աստուծոյ... զիրենք աշխարհ զրկած ըլլալուն համար:

Այս թաղեցիները աւելի կ'աղօ-թեն քան կ'ուտեն: Դաստիարակու-թիւնը չեն սիրեր, ուստի կարեորու-թիւն չեն տար վարժարանին. սակայն կը գտնուին քանի մը երկտասարդներ որոնք թաղեցիին գլուխին մէջ այդ բանը մտցնել կ'ուզեն:
Թաղեցիները, ընդհանրապէս եր-կու սեռն ալ, յուսահատ վիճակ մը ունին. ընդհանրապէս իրենց գլուխ-ները միշտ խոնարհ կը բռնեն և զետի կը նային, որպէս թէ մէկէ մը յան-դիմանուած ըլլային:

Պէտք է գիտնալ թէ ասոնք ծոյլ չեն, կ'աշխատին, բայց մեքե-նաբար և միշտ կը մնան հոն՝ ուր որ են:

Աստուծոյ մօտ և սատանայէ հե-ռի են և այնչափ երկիւղած են, որ եթէ Ս. Եղիա անդի թաղին մէջ երկաթեայ տախտակը քիչ մը ուժով շարժէ՝ ամէնքը ծակէ ծակ կը փախ-չին մուկի պէս:

Այս էյուպցիները ջուր կը խմեն ընդհանրապէս. արեւոցութիւն ըս-ուած բանը... տարին միայն մէկ

քանի անգամ կը տեսնուի թաղին մէջ:

Այս թաղին մէջ՝ թաղեցիները մինչև լոյս երազ կը տեսնեն. թա-ղեցի կայ որ մէկ գիշերը երեք հա-րիւր հատ իրազ կը տեսնէ: Չպիտի զարմանամ ասկէ վերջ, թէ ինչո՞ւ երբեմն քանի մը ամիսներ երազ չեմ տեսներ. վասն զի էյուպցիները կը տեսնեն ի՞մ տեսնելիք երազներս և կամ այնքան շատ երազ կը տեսնեն որ մեզի երազ չի մնար տեսնելիք:

Կիները թէև աշխատատէր են և հաւատարիմ, բայց զիրար բամբասե-լու մասին ալ ծոյլ չեն:

Օգը շատ թեթեւ է, և այս թե-թեւութիւնն ալ այդ միլիոնաւոր ե-րազներէն առաջ եկած է՝ կը կար-ծենք:

ՊՈԼԻՍՏՐԻԿԵ

ՎԻԳՈՆԹ ԼԻՈՒԹԻՒՆՈՎՍԿԻ

Յաջորդ անգամ... օրոշուած չէ:

ՈՒՐԲԱԹԻ ԴԷՊՐԸ ԹԱԹԱՎԱՅՈՒՄ

ԱՏՐԱՍՆԱԿԱՆԵՐԸ ԿԸ ՆՍՏՈՒՆ
60,000 ՓԱՄՓՈՒՇՏ

ՄԵՐ ԱԿԱՆՁՆԵՐՈՒՆ ԻԵՐԸ ԿՄԵՒԵՆԻՒՄ

Ուրբաթ իրիկուն ճաշի նստած էի:
Երբ յանկարծ նստած տեղէս վեր ցատկեցի:

Պա՛մ, պա՛մ, պո՛ւմ, պո՛ւմ...
Ծօ՛, ինչ կը լինինք:
Ատրճանակ ատրճանակի վրայ:
Առաջին մտածումը որ միտքս այցելեց, եղաւ.

— Այ, Պոլիսը կոխեցին:

Բ. մտածումս եղաւ.

— Ջարդը սկսաւ:

Գ. մտածում.

— Բէադախտները գործի սկսան:

Դ. մտածում.

— Ո՛ւր պահուելու:

Ե. մտածում.

— Գոնէ ճա՛շս կերած ըլլայի. ա-

նօթի փորանց պիտի մեռնիմ հիմա:

Զ. մտածում.

— Խոստովանելու և հաղորդուե-

լու ալ ժամանակ չկայ:

Է. մտածում.

— Ատրճանակ մը ըլլար ՏԵ գոնէ

չջարդուած... ինքզինքս մեռցնէի:

Մինչ այս Ա., Բ., Գ., Դ., Ե.,

Զ. և Է. մտածումները ետեւէ ետեւ

միտքս կ'այցելէին, դրացիները ափ

կ'առնէին մեր դրան զանգակը:

— Մի՛ բանաք պէ, կը պօռայի,

բէադախտները չըմ ես, Յակոբիկ

աղան եմ:

— Գա՛ մարիկ, բա՛ց սա դուռդ,

դաւակդ զաղէթածի է, հարկաւ ան

բան մը գիտէ:

— Ես բան մը չեմ գիտեր, դա-

ղէթածի ալ չեմ, պօռացի և դացի

պահուելու... հարկը թիւին մէջ,

իրը թէ հոն չպիտի գային զիս ջար-

դելու:

Կ'ուզէք ըրածս այսպանցէք,

կ'ուզէք մի՛ այսպանցէք:

Թէև ես ալ Դաշնակցական եմ,

թէև շատ կը համակրիմ պոնպաճի-

ներուն, բայց, ինչ ընեմ, ի բնէ

վախկոտ եմ:

Ես վախկոտ յեղափոխական մըն եմ:

Գոնէ ես արիւթիւնը ունիմ վախկոտութիւնս խոստովանելու:

Պիտի ըսէք թէ քանի որ վախկոտ եմ, ինչո՞ւ յեղափոխական եմ եղած:

Ի՞նչ ընեմ, յեղափոխականները կը սիրեմ, բայց վախկոտութիւնն ալ վրայէս չերթար կոր:

Եթէ գիտէք դեղ մը, որ վախկոտութիւններ կը բուժէ, տուէ՛ք ինծի, բոլոր ատրճանակներս ձեզի տամ:

Մինչ այս, մինչ այն, կը դողայի... հարիւր թիւին մէջ, ինքնիրենս մեղայի գաղով, գոնէ վերջին պահուն իբր ճապաս՝ դժոխք ալ չերթալու համար:

Սա ալ աւելցնեմ թէ կեանքիս մէջ Աստուծոյ չեմ հաւատացած չառ՝ Տիար Շահրիկեանի նման. բայց երբ կարգը եկաւ անդի յախարհ չուելու, սկսայ... կաթոլիկ մարապետի մը նման աղօթել:

Ինծի պէս ըրած են Հիւկօ և բոլոր անհաւատները, գոնէ անհաճոյ հաւանականութեան մը առաջը առնելու համար:

Եւ ատրճանակները կը շարունակէին պայթիլ...

Պա՛մ, պո՛ւմ, պա՛մ, պո՛ւմ...

— Լինցա՛նք, լինցա՛նք, կ'ըսէի կոր ինքնիրենս, Նազիֆ Սիւրուրի վրաս պիտի յարձակի և խերս պիտի անիծէ:

Եւ կեանքս ու հոգիս կը յանձնէի Աստուծոյ ձեռքը...

— Տէ՛ր, կ'աղաչէի, գոնէ հոգիս դժոխք մի՛ զրկեր. այս ախարհի մէջ ո՛չ մէկը աշուշտ եմ թարկեցի. շա՛տ շատ կիները սիրեցի, և առ ալ անպատիւ կիները սիրեցի. ասոր անոր փարան չտուի, ասկէ զատ յանցանք մը չունիմ: Մեղա՛յ, մեղա՛յ, պարտքերս անդի յախարհէն կը զրկեմ, իսկ զլիսէ հանած կիներուս բոլորին հետ ալ կ'ամուսնանամ:

Պա՛մ պա՛մ պա՛մ ու պո՛ւմ պո՛ւմ...

Ջարդը կը շարունակէր:

Սոյն միջոցին, ազադակ մը լսեցի դողահար...

— Ա՛ ա՛ ա՛ ա՛ ա՛...

— Նազարայով պիտի ջարդեն այս անգամ, կ'ըսէի:

Նազարային աւելցուց.

— Եւսկըն վա՛ր Բանկալիթիտէ... չէ՞...:

Կամաց մը թաքստոցիս դուռը բացի:

— Ի՞նչ կայ, հարցուցի միշտ դողահար:

— Կրակ կայ, ատրճանակները ասոր համար կը նետեն եղեր...

Շուռնչ մը առի...

Այս անգամ ալ մեռած չէի:

Եւ քաջօրէն դուրս ելայ պահաբանէս:

— Ի՞նչ կ'ըլլաք կոր, ճանը՛մ, ի՞նչ կը վախնաք կոր... վախնալիք ի՞նչ կայ... կրակի համար ատրճանակ կը պարպեն եղեր... ասիկա չտեսնուած բան չէ՛... ամէն տեղ ասա՛նկ կ'ըլլայ... երբ գիշերը հըրդեհ պատահի սովորութիւն է որ ատրճանակ պարպեն...

Եւ դրանք առջև ելլելով՝ սկսայ խաղաղասիրական քարոզ մը խօսիլ հոն գտնուողներուն:

— Հայրենակիցներ, մի՛ վախնաք, վախնալու ոչինչ կայ... Դաշ բռնեցէք ձեր սիրտը. մենք յեղափոխականներս չենք վախնար...

ՎԱՍԿՈՏ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ՄԸ

Ա Պ Տ Ա Կ Ն Ե Ր

Ջարի, բայց մոտիկ ըրէ՛:

Ռուս կառավարութիւնը վերջապէս ամէն միջոց ի գործ կը դնէ արպէզի սա մեր թրքահայ վիճակներէն ընտրուելիք կաթոլիկացուին ընտրութիւնը ջուրը ձգէ: Բայց այդ մեքենայութիւնները կ'երևի դառնալով դառնալով օր մը իր գլխուն պիտի պայթին և միայն այն ատենն է որ խելքը գլուխը պիտի գայ: Այլևս կը բաւէ որքան ատեն որ ռուս կարգ մը հայատեաց քաղաքագէտներ ջանացին ամէն կերպով Հայը ոտնակոխ ընել. վերջ մը տալու է այս ամէնուն և Օրմանեանին հալիս ալ... փորը ձգելու է:

Մինչև հիմայ երկար զինուորները հանգիստ հանգիստ կը նստէին, կ'ուտէին, կը խմէին և կը քնանային: Երբէք հոգեբնին չէր թէ հայրենիքը ո՞վ պիտի պաշտպանէ. իրենք կարծես թէ զինուոր եղած էին միայն երկար պաշտպանելու համար: Հիմայ սակայն, այդ բարի և հանգստասէր օրերը անցան, որովհետեւ անոնք ալ միւս զինուորներուն պէս պիտի երթան ուր որ հրամայուի իրենց: Երթան բարով:

Անգլիա խոստացած է Թուրքիոյ պատերազմի ժամանակ Անգլիացի սպաններ զրկել Բաւական դարձնալի չէ՞ք գտներ և կամ աւելի լաւագոյն բան մը ըրած չէ՞ր ըլլար Անգլիա եթէ դեռ պատերազմ չծագած զորքէր իր սպանները և մարդէր զինուորները:

Բերայի Շիտակ ճամբան, որ Պոլսոյ բոլոր փողոցներուն թաղուհին է իբր թէ, այս օրերս աղտոտութեան և ցեխի մէջ կը լողայ: Չենք գիտեր թէ Երբ թաղապետութիւնը կը քնանայ. եթէ կը քնանայ, պէտք է այլ ևս արթննայ: Ինչո՞ւ տուգանքի չեն թարկեր թրամուէյի ընկերութիւնը որ «գաշ ետար իքն կէօզ չըզարրը»: Իբր թէ մէկ կողմէն զի՞ծ կը չինէ, միւս կողմէ ամբողջ Շիտակ ճամբան կը ցեխոտէ: Թրամուէյի ընկերութիւնը արդեօք Բերայիները խողի տեղ դրած է: Հոս է արդեօք Պ. Բերայեարիսը:

Իբրև մեծ և կարեւոր լուր՝ թերթերը կը հաղորդեն թէ՛ Վիլհելմ Կայսեր միակ աղջիկը պիտի նշանուի... Կալվոզի, ոչ, այլ Յունաստանի թագաւորին... վեցերորդ տղուն հետ:

Անցեալները Իզմիրի մէջ իրարանցում մը տեղի ունեցաւ, որովհետեւ մի կին և մէկ երկու մարդիկ սկսած էին վազել:

Փողոցին մէջ վազող երկու մարդիկ կրնան տառը հազար հոգի ալ վազցնել իրենց հետ:

Եւ երբ տառը հազար հոգի մէկանց կը վազեն, ասիկա կը նշանակէ թէ՛ ամէն ինչ աղէկ... կ'երթայ:

— Պողոցները ինծի կուտա՞ն:

— Եթէ պողոցներս քեզի տամ, հապա ես ի՞նչպէս ապրիմ:

— Երբ Օսմ. խորհրդարանի անդամ ըլլաս, ի՞նչ պիտի ընես:

— Կալվոզ—Մադիկ թերթերուն պետական subvention մը պիտի կապեմ:

Տիգրան Չաւէն Կովկասէն մեզի ի՞նչ բերաւ:

— Պարտաւ իօթեր:

— Կովկասցիները ինչո՞ւ մեզի «հոս-հոս» կ'ըսեն:

— Որովհետեւ Տիգրան Չաւէն Կովկասի մէջ թերթ հանած է և Տիգրան Չաւէն... Պոլսեցի է բնիկ, աւա՛ղ:

— Գողթան բառը ինչո՞ւ գող մասնիկով կը սկսի:

— Ես ի՞նչ գիտնամ, անպիտան, չէս տեսներ, իրենց անունը իսկ կը գողնան կոր իրարմէ:

— Աղամեանը զո՞վ յաջորդ ձգեց իրեն:

— Վահրամ Փափագեանը:

— Հապա Վահրամ Փափագեանը իրեն զո՞վ յաջորդ նշանակեց:

— «Ի՞նչ ետե՛ր»...

Սուլթանը պետական գանձուն դարձուցած էր 400,000 ոսկի արծէք ունեցող կալուածները. Եւլամական նախարարութիւնը իշխիզարութիւն մը ըրած ըլլալու համար յայտարարած էր թէ, Սուլթանը չնոր մըն է որ կ'ընէ, մինչդեռ եղածը սա է որ Սուլթանին տուածը՝ ո՛չ թէ չնոր կամ նուէր էր, այլ թղթին իրաւունքն էր:

Սուլթանի վարժարանը հին օրերու մէջ ձրիակերներու, պորտաբոյժներու և կարգ մը խաֆիէներու տղոց դաստիարակող եղած էր, ուր կ'երթային աղքատ պառիզներ, ուսուցիչ և խաղալու համար: Ասկէ վերջը Սուլթանի վարժարանը իր անունը պիտի արդարացնէ եղեր:

Մօռե սուլթանը ըսեք է Առնաւուտին մէկը ժամանակին (Քասիմինը չէ՛): Երեւակայեցէ՛ք որ դեռ Օրմանեանին քով բաւական հասակէկ սուրբ թաղ կայ՝ Իզմիրեանին չնորհաւորական քառուղի դրկելու:

Մանգուլե չենք գիտեր թէ ի՞նչ բանէ գրողուած, շաբաթ օրուան թիւին մէջ գոհութեամբ ծանուցած է թէ իտալական կառավարութիւնը իտալական թագի ասպետութիւնը տուեր է այսինչ այսինչեանի: Սա լուրը տեսէ՛ք Մադիկ ալ կը հաղորդէ, բայց երբէք ո և է գոհունակութիւն մը զգացած չունի:

Վերվարակազմեալ Բ. ապագաութեան թիւնը, այսինքն կեղծը, հրատարակեց իր քաղաքական ծրագիրը, որուն համեմատ ամէն հայ որ 50,000 ոսկիէն պակաս ունի, նոյն ընկերութեան ստիպուած է վճարել տարին 1000 ոսկի, 50000-էն վեր ունեցողները տարեկան առնուազն 5000 ոսկի. եթէ այս պայմաններուն չհամակերպին, Գոհեան—Լարենց—Արզուեան խմբակը որոշած է Թաւշանճեանի, Ունճեանի և Արիփարեանի քով զրկել այդպիսիները:

Էլիզ Գիւլիւկ-Կարապետեան Գուրուշէյմէի Հայ կիներուն կոչում կ'ընէ, որպէս զի այրերը միթարեւու համար միանան և բան մը ընեն: Այս կոչը գէթ Էլիզէ մը չէի սպասեր, որովհետեւ այրիները միայն... այրերէն կը միթարուին: Մեր գիտացածը այդպէս է:

Սուրհանդակի Տիգրանիկ աղա Չաւէնը, որ կ'երևի դեռ մարդ չեղաւ և ըլլալիք ալ չունի, երբ ինքզինքը արդարացող անգոր ճիգեր ըրեր է և ինքզինքը դատապարտեր է իր իսկ բերնովը: Ինծի նայէ Չաւէն աղա՛, այն օրը երբ պատճառ պիտի ըլլաս որ Սուրհանդակ ալ, Թիֆլիզի մէջ հրատարակած և ընթերցողներու չգոյութեան պատճառաւ փակած «Երկրի Չայն»-ը պէս... խառնադրան մտնէ, այն օրը ո՛չ մէկուն վնաս պիտի ըլլայ, բացի մէկ քանի ապուխտավաճառներէ և նպարավաճառներէ, որոնք ձեր յօդուածներով դարձարուած թերթերը կը գործածեն... Ինչո՞ւ Սկիւտարցի անխաղաղութեան կամ փայտավաճառ, դուռն օխան քսան փարայի անուխ և չէքին քսան դրուշի մեղի օտուկի ծախելով փարա վաստկած ես, տե՛ս թէ հիմայ ինչպէս կը վնասուիս...:

Խաղաղի տաանի չափ Հայ պատանիներ թնդաթմածիք զինուոր պիտի ըլլան և ամէնէն առաջ կարծեմ պիտի ուժակոծեն... Խաղաղի գեղանի հրեւիներուն... մարտկոցները և ըլուները:

Ոստիկանութեան նախարարութիւնը դիտել տուաւ Բ. Դրան թէ՛ շատ թեթեւ պատիժ մը նշանակուած է հրազէն պարպողներուն: Ինչ կ'ուզէ արդեօք Ոստիկանութիւնը. բռնէ ծա՛կը թխէ և կաշառք առնելով թո՞ղ տայ: Անցան, շատո՞նց անցան այն օրերը... կ'ըսուի:

Եկնի Կազեթա հարցուցեր է իր թերթին մէջ թէ՛ փոթորիկ մը պիտի ծագի: Ո՞վ գիտէ բարեկամ. այս օրերս ծովը բաւական յուզուած է. օղը ամպոտ է և կրնայ ըլլալ որ փոթորիկ մը պայթի... Պալքաննէս ընէ:

ՎԱՂԸ «ԿԱՎՈՐՈՇ»

ԱՐՏՈՇԱՏԷՐ Ա. ՍԱԳԱՆԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱԳԱՆԱՆ

La Grande Fabrique
S. STEIN
1908Ի ՉՄՐԱՆ ԵՒ ԱՇՆԱՆ
ՆՈՐՈՑԹՆԵՐԸ
Փ Ն Տ Ո Ւ Ե Ց Է Ք
Շ Թ Ա Յ Ն
Վ.Ա.ՃԱՌԱՏԱՆՑ ՄԷՋ
ՂԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

Անկարելի է որ ընտանիք մը առանց կարի մեքենայի մնայ, բայց էական կէտն է լաւ մեքենայ մը ունենալ, որովհետեւ լաւ մեքենայ մը անթիւ եւ անհամար ծառայութիւններ կը մատուցանէ, մինչդեռ գէշ տեսակէ մեքենայ մը անվերջ դժգոհութեանց եւ տաղտուկի աղբիւր մըն է:

Բոլոր աշխարհ զիտէ թէ՛

Ս Ի Ն Կ Է Ր

Հայրայրիջ **ԿԱՅՍ. ՊԱՆԱՏԱՆ** The Singer Manufacturing Co
մեքենան լաւագոյնն է. սոյն մեքենան ամէնէն աւելի կատարելա-
գործուածը, հաստատունը եւ դիւրագործածելին ըլլալուն՝ բո-
ւանդակ աշխարհի մէջ՝ ամէն ոք Սինգերի մեքենաները կը գնէ:

Ձեռքի, ոտքի, ու ոտքի եւ ձեռքի միանգամայն

մեքենաներ կը գտնուին:

Սինգերի մեքենաները կը ծախուին մի միայն Սինգեր Ընկերութեան
վաճառատանց մէջ՝

ՌԵՐԱ.	{	1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դէմ, Թ. 343 և 343 կրկին.
		2. Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դէմ.
ԿԱԼԱՌԱ.	{	1. Սինգեր խան, Թիւնէլին ետեւը.
		2. Գարաբէջօյ, Թրամվէյին կայարանին դէմ.
ՊՈԼԻՍ	{	1. Սուլթան Համամ, Թ. 2
		2. Սուլթան Պէյազիտ, Թրամվէյի կայարանին դէմ, Թ. 2
ՍԵՒԱՏԱՐ	{	2. Զարը Պօլս, Թ. 120.

ՇԱՐՔԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐ

Դասերը եւ նորոգութիւնք ձրի.

Կասաբեալ Երաշխաւորութիւն:

Մասաճիւնդեր գաւառաց բոլոր քաղաքներուն մէջ:

Սինգերի Ընկերութեան կեդր. վարչապետը կը գտնուի Բերա, Մեծ
Փողոց, Թ. 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս Պէյ Տիւզդուրի տունը:

ԹԵՐԹՕՆ «ԾԱՂԻԿ-ԿԱՎՈՇ» (10)

Հիմնականում հեղինակ՝
ԵՐՈՒԱՆԴ ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ԾԱԿԷ ԾԱԿ

(Իմ գլխուս եկածները՝ ուսիկամակս
ծակեռու երեսին)

Ճարահատ տառնորդ ցնծացի:

Բայց, չէ՞ք գիտեր, ինչ խորունկ
վիշտով եւ անուն ցաւով ցնծացի
այդ տառնորդ:

Ձեզի պարագայ տեղը ձերբակալեն,
ձեզի ծակը առաջնորդեն եւ ծակին
դռնէն ներս մտնելու համար վրայ
փարա ալ տաք:

Ասիկա, խաղո՛ր, կամուրջին
տառնորդն աւելի կօթ է:

Ծակին մուտքը 10 փարա է եւ
ղեր:

Անշուշտ ասիկա երկրորդ կարգի
տոմսակով էր, առաջին կարգի տոմ-
սակ ունեցողները քսան փարա պէտք
է վճարեն անշուշտ:

Հէյ կիտի կիւնդեր հէյ:

★

Ինքզինքս գտայ ընդարձակ սրա-
հի մը մէջ, ուսիկամակներն ընդար-
ձակ սալօնը, առանց աթոռի, կա-
րելի եղածին չափ աղտոտ եւ փոշե-
լից:

Ապակիներէն աղտոտութիւն կը
ծորէին, իսկ քանի մը հատն ալ կոտ-
րած էր բոլորովին:

Ասդին անդին խեղճ կինը, ա-
ռանց գլխարկի աղջկան, փէշերն
վրայէն քաշելով՝ իրենց զաւակը
փնտելու եկած աղիողորմ մայրը...

Լաց ու արցունք, ուրիշ ոչինչ:
Հակառակ բոլոր անփութական
իմաստասիրութեանս՝ չկրցայ զսպել
երկու կաթիլ արցունք, որոնք կը
բղխէին երկու աչքերուս անկիւննե-
րէն, ինչպէս որ Պրուսայի չեչիլի
ջուրը կը բղխի ջերմութեանէն:

Եւ քիչ մնաց պիտի լայի, եթէ
ես անձամբ լալիք վիճակ մը չունե-
նայի:

Այդ սրանք գտնուողները բոլորն
ալ սարսափազին կը դողդոջային, իբր
թէ... մահուան դատապարտուած
ըլլային իրենք եւ կամ իրենցինները:

Ձեմ կարծեր թէ Սպանիոյ հաւատա-
քնական սրահները ասկէ աւել սար-
սափաղդեցիկ ըլլային:

Դռներ, մե՛ծ մե՛ծ դռներ, հաստ
հաստ վարագոյրներով...

Ատեն ատեն վարագոյրներէն մէ-
կը կը բացուի եւ տակէն պաշտօնայ
մը կ'ելլէ խորհրդաւոր եւ սուրաքը
կախ՝ դէպի ուրիշ դիւան մը երթա-
լով՝ վարժ ձեռքով մը դրան վա-
րագոյրը վերցնելու համար:

ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՇԻՇԵՐ
(Verres pharmaceutique)

Դեղարաններու եւ դեղորէից վաճառականներուն համար մասնաւոր շին-
ուած շիշերը մինչեւ հիմա Հրեայ վաճառական մը մօտօրոյ ըրած էր:
Այժմ ուրախ ենք յայտարարելու որ տիար Մկրտիչ Պօղոսօֆ (Աշըր Էֆէնտի
խան, թիւ 27 գրասենեակը) ձեռնարկած է այս գործին եւ ունի ճիշտ ու այ-
լազան մթերք մը այդ կարգի ամէն կերպ շիշերու եւ կարող է մրցիլ ամէն
կերպով: Վստահ եւ ապահով ենք որ թէ՛ Պօղոսայ եւ թէ՛ գաւառի մեր բոլոր
Հայ դեղագործները եւ ճոճկիւսները պիտի փութան իրենց գնումը ընել այս
Հայ եւ այս ճիւղին մէջ մէկ հատիկ առեւտրական տունէն, քաջակերելու
համար Հայ ձեռնարկուն որ միւսնոյն ատեն ամանութիւնը բնաբան ընտրած
է իրեն:

ՄԱՍՆԱՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐ Ս. ՍԱՄՍԵՐՈՅԺ
ՏՈՒԹՈՒ Մ. ԱՅԱՆԵԱՆ

Վկայեալ Բարիքի համալսարանէն, եւ անձնական ատամնաբոյժ եր-
ջանկայիշատակ Մուղաֆէրէտտին Շահին:

Բերա Մեծ Փողոց, ուսանական դեպքանատան դիմաց Սիթէ տը Սիրի,
ուր կը դարձանէ ամէն տեսակ ակոսայի, լինտի եւ բերնի հիւանդութիւններ
վերջնական ընդունուած մէթոտներով, կեղծ ակոսաներ սան քրօչէ է սան
բլաք տաք տարի ապահովութեամբ:

Սոյն դարձանները կը կատարուին Գաղղիական եւ Ամերիկեան ամե-
նավերջին հարուած գործիքներով, որով ենթական՝ ամէն տեսակ գործո-
ղութիւնները պիտի ընդունին, առանց ցաւի եւ առանց քնացուելու: Դար-
մանատները Բարիքեան մասնագիտական վերջին սխալէմով, իր տեսակին
մէջ եղական է: Այցելեցէ՛ք եւ դատեցէ՛ք:

ՓՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ԼԱՍԹԻԿ

Ձմեռը մօտեցաւ, անձրեւները սկսան, հետեւաբար լասթիկները եւ լա-
ւասթիկները կարեւոր մէկ առարկան սկսան ըլլալ դարձեալ մեզի... մահ-
կանացուներուն համար:

Լաւ լասթիկ ունենալը կը նշանակէ թէ լաւ խելք ունիք եւ շնորհով
մարդիկ էք: Արդ դիմեցէ՛ք, գացէ՛ք առէ՛ք Ֆրանսական այն լասթիկները
որոնք շատ քիչ մնացած են եւ համիս կառանքիով կը արուին: Անցեալ
տարի այս ապրանքը կամուրջին գլուխը Շերպէրմիտ խանութը փոքրա-
քանակ, իսկ Աշըր Էֆ. խան, Նօ. 27 Պօղոսօֆի քով կը ծախուէր մեծա-
քանակ: Հիմայ թէ մեծաքանակ եւ թէ փոքրաքանակ կը ծախուէր Պօլիս,
Աշըր Էֆ. խան, թիւ 27, տիար Մկրտիչ Պօղոսօֆի գրասենեակը:

Ո՛վ Ծաղիկի եւ Կալիֆօռնի ընթերցողներ, վազեցէ՛ք տիար Պօղոսօֆի
քով եւ անպատճառ գնեցէ՛ք հաստ մը:

Սեւ րրաքնկօթներ, կոճկուած,
կեղծաւոր դէմքեր եւ բոլոր այս մար-
դոցմէ տխուր սարսափ մըն է որ
կը ծորի:

Սաղաէներ են կարծէք որ կ'եր-
թան կուգան, մեծ գործի վրայ...

Մարդ ինքզինքը դժոխքին մէկ
մասնաճիւղին մէջ պիտի կարծէր,
եթէ կոտորած խաբխուլ պատուհան-
ներէն դուրս չլրկէր կապոյտ երկին-
քը, արեւելի վիճիտ երկինքը ծիծաղ-
կոտ...

Ապաստողներէն ոմանք երեւմ
վախկոտ ժէպով մը այդ սատանա-
ներէն մէկուն կը մօտենան, կը խնդ-
րեն, կ'աղաչեն, կը պաղատին...

Իրենց երեւոյթէն կը գուշակուին
արդէն այն պաղատագին խօսքերը
զորս կ'արտասանեն՝ նուազող դիրքի
մը մէջ ոտքերու փոշին լզելով:

Անդիլինը չի հաճիր իսկ պատաս-
խանել, չի հաճիր իսկ նայիլ,
ճամբան կը շարունակէ անգուլթ քալ-
ուածքով մը, եւ կամ քանի մը բա-
ռով կը ճամբէ...

Եթէ զի՛նգը մանկամարդ կին
մըն է եւ կամ սիրուն աղջիկ մը, այն
ատեն կը կենայ, կը խօսի, կը միւր-
թարէ, կը կատակէ... ո՛վ գիտէ
ինչ աղտոտ առաջարկներ ընելով:

Եւ թիւեա այն կիները, այդ աղ-
ջիկները տեղի կուտան, կը խոստա-

նան, իրենց սիրելին ազատելու հա-
մար անգուլթներու ճիրաններէն...

Անպատիւներ են ասոնք:

Ո՛հ, քաւ լիցի, այս կիները եւ
աղջիկները անպատիւ անուանելու
համար ես խիղճ կը պահանջեմ:

Իրենց զաւակը, ամուսինը, եղ-
բայրը ազատելու համար պատիւնին
կը զոհեն:

Եւ գաղանները կը յափշտակեն,
պատիւները Հայ-Ֆրիստոնեայ կի-
ներու պատիւները:

Մասնաւորաբար դրան մը առաջ-
քը բաղմութիւն մը խնդրուած է:

— Հոս ի՛նչ կայ, կը հարցնեմ:

— Հէյթը թահազդիէն է, կը
փախան ականջէս վար սարսա-

փահար շնչաւով մը, կարծես թէ
կիյեօթիին գործիք մը ցոյց տուած
ըլլային:

— Համմէ, կը հարցնեմ առանց
ոչինչ հասկնալու:

— Մէհմետ Ալի պէյը հոն կը նըս-
տի:

Նախ բաւ մը չեմ հասկնար եւ
կ'ըսեմ:

— Ի՛նչ կ'ըլլայ:

— Ետեքէ՛ն կը տեսնես:

Եւ շուրջս կը զիտեմ:
Բայց որովհետեւ դիտելն ալ, մը-
տածելն ալ, փիլիսոփայելն ալ սահ-
ման մը ունին վերջապէս, այսպիսի
դիտելէ, մտածելէ եւ փիլիսոփայելէ
կը ձանձրանամ:

(Շար.ը վաղը ԿԱՎՈՇին մէջ)